

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup 1, AN
Guia docent	F
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Crèdits	1.6 presencials (40 hores) 5.9 no presencials (147.5 hores) 7.5 totals (187.5 hores).
Grup	Grup 1, AN(Campus Extens)
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Andreu Bover Bover andreu.bover@uib.es	15:00h	16:00h	Dimecres	24/09/2012	11/01/2013	Ed. Beatriu de Pinós. N ^a 13.
	15:00h	16:00h	Dimecres	03/09/2012	31/07/2013	C-201. Edifici Guillem Cifre de Colonya
Margalida Miró Bonet mmiro@uib.es	11:00h	12:00h	Dimecres	03/09/2012	31/07/2013	C-201. Edifici Guillem Cifre de Colonya
María Isabel Pomar Fiol maribelpomar@uib.es	No hi ha sessions definides					
Concepción Zaforteza Lallemand concha.zaforteza@uib.es	No hi ha sessions definides					

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster U. de Ciències Socials Aplicades a l'Atenció Sociosanitària	Postgrau		Postgrau
Doctorat de Ciències Biosociosanitàries	Postgrau		Postgrau
Màster Universitari de Primera Infància: Perspectives i Línies d'Intervenció	Postgrau		Postgrau

Contextualització

En aquesta matèria s'abordarà la investigació qualitativa com una eina metodològica per analitzar i generar coneixements contextualitzats, que donin suport a les bones pràctiques i permetin crear-ne de noves, donant resposta a les demandes i reptes de la ciutadania en matèria social, d'educació i de la salut.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	F
Idioma	Català

Requisits

Competències

Específiques

1. Capacitat per valorar i seleccionar l'opció metodològica més adient davant un problema de recerca..
2. Capacitat per utilitzar la investigació qualitativa com a forma d'indagació per l'adquisició de coneixements i la millora de la pràctica professional en contextos específics..
3. Capacitat per dissenyar un projecte de recerca des de la perspectiva de la investigació qualitativa..
4. Capacitat per utilitzar les eines de recollida d'informació i la seva anàlisi pròpies de la investigació qualitativa..
5. Capacitat per analitzar informes de recerca qualitativa i extreure'n conclusions..

Genèriques

1. Capacitat d'analitzar de forma crítica, global i complexa els fenòmens socials, educatius i en salut..
2. Capacitat d'adaptar-se al nous canvis i demandes poblacionals dels àmbits social, educatiu i de la salut, des de l'anàlisi i la recerca qualitativa..

Continguts

Continguts temàtics

TEMA 1. INTRODUCCIÓ A LA INVESTIGACIÓ QUALITATIVA

- 1.1. Característiques principals
- 1.2. Diferències amb la investigació quantitativa
- 1.3. Paradigmes i fonaments epistemològics
- 1.4. Posicionalitat i reflexivitat
- 1.5. Contextualització i justificació.

TEMA 2. EL PROCÉS DE RECERCA

- 2.0. Principis metodològics
- 2.1. El disseny de la recerca
- 2.2. Determinació dels objectius
- 2.3. El problema a investigar
- 2.4. La negociació i el compromís ètic amb les persones implicades
- 2.5. L'estada al camp

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	F
Idioma	Català

2.6. La recollida d'informació: instruments emprats en la investigació qualitativa

2.7. L'anàlisi de les dades i la seva interpretació

TEMA 3. ELS REQUISITS DE QUALITAT I TRANSFERÈNCIA

3.1. El rigor i la credibilitat

3.2. La generalització de la interpretació

3.3. La redacció de l'informe i la difusió de la investigació

Metodologia docent

La metodologia inclourà una part expositiva i una part de treball pràctic al voltant de situacions concretes, tant de la pròpia àrea d'interès com d'altres fonts, relacionades amb informes d'investigació qualitativa i amb les distintes fases de la investigació.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classe teòrica	Grup gran (G)	Exposició de les característiques principals de la investigació qualitativa i de les distintes fases del seu disseny i desenvolupament.
Classes pràctiques	Classe pràctica-Defensa	Grup gran (G)	Exposició i defensa de la proposta de disseny de la investigació qualitativa de l'àrea d'interès de l'estudiant.
Classes pràctiques	Classe Pràctica-Exercicis	Grup gran (G)	Desenvolupament d'exercicis relacionats amb els continguts teòrics: lectures, comentaris, debats, etc.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Proposta de disseny de recerca	Lectures de la documentació proposada, anàlisi i interpretació. Recerca d'informació. Preparació de l'exposició pública dels exercicis proposats a les classes pràctiques. Elaboració d'un informe final amb el disseny complet d'un projecte d'investigació qualitativa.
Estudi i treball autònom en grup		No està prevista cap activitat d'aquesta modalitat.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	F
Idioma	Català

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		40	1.6	21.33
Classes teòriques	Classe teòrica	20	0.8	10.67
Classes pràctiques	Classe pràctica-Defensa	20	0.8	10.67
Classes pràctiques	Classe Pràctica-Exercicis			
Activitats de treball no presencial		147.5	5.9	78.67
Estudi i treball autònom individual	Proposta de disseny de recerca	146.5	5.86	78.13
Estudi i treball autònom en grup		1	0.04	0.53
Total		187.5	7.5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Classe teòrica

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Exposició de les característiques principals de la investigació qualitativa i de les distintes fases del seu disseny i desenvolupament.
Criteris d'avaluació	Participació en la dinàmica de classe. Criteris:) Adequació de les preguntes i comentaris: aportació d'idees, experiències, exemples, opinions, criteris, de forma argumentada i en relació al contingut que s'està treballant, 2) Escolta activa de les intervencions dels altres, 3) Intervencions per establir relacions entre idees, entre idees i exemples, entre aportacions de distintes persones, 4) Plantejament de preguntes, dubtes, qüestionaments que ajudin al grup a avançar, 5) Interès en la participació.

Percentatge de la qualificació final: 5% per l'itinerari A

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	F
Idioma	Català

Classe pràctica-Defensa

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Exposició i defensa de la proposta de disseny de la investigació qualitativa de l'àrea d'interès de l'estudiant.
Criteris d'avaluació	Exposició i defensa pública del disseny de recerca elaborat. Criteris: 1) Claretat 2) Síntesi 3) Adequació dels materials emprats per a la presentació 4) Resposta a les preguntes i comentaris de l'auditori

Percentatge de la qualificació final: 5% per l'itinerari A

Classe Pràctica-Exercicis

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Desenvolupament d'exercicis relacionats amb els continguts teòrics: lectures, comentaris, debats, etc.
Criteris d'avaluació	Elaboració i exposició d'exercicis relacionats amb les diferents fases de la investigació qualitativa, que conduirà al disseny complet d'un projecte de recerca de l'àrea d'interès de l'estudiant.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Proposta de disseny de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (No recuperable)
Descripció	Lectures de la documentació proposada, anàlisi i interpretació. Recerca d'informació. Preparació de l'exposició pública dels exercicis proposats a les classes pràctiques. Elaboració d'un informe final amb el disseny complet d'un projecte d'investigació qualitativa.
Criteris d'avaluació	Presentació del disseny d'una recerca qualitativa. Criteris: 1) Presència de tots els elements d'un disseny d'investigació 2) Coherència 3) Cohesió 4) Adequació 5) Nivell d'anàlisi, síntesi i reflexió personal.

Percentatge de la qualificació final: 70% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Amezcuca M, Gálvez Toro A. Los modos de análisis en investigación cualitativa en salud: perspectiva crítica y reflexiones en voz alta. Rev Esp Salud Pública. 2002 Sep-Oct;76(5):423-36. Disponible en: <http://www.msc.es/resp> (Fecha de acceso: 14 de Marzo de 2011) (artículo en pdf)
- Calderón C. Criterios de calidad en la investigación cualitativa en salud (ICS): apuntes para un debate necesario. Revista Española de Salud Pública 2002; 76:473-482. (<http://scielo.isciii.es/pdf/resp/v76n5/colabora8.pdf>)
- Cuesta-Benjumea C, López-Sancho MP, Contreras-Moreira M, García-Alamino JM, Perera R, de la Quintana Jiménez, P., et al. La reflexividad: un asunto crítico en la investigación cualitativa. Enfermería Clínica 2011.
- Flick, U. (2004). Introducción a la investigación cualitativa. Madrid: Morata.
- Lincoln YS, Guba EG. Paradigmas en competencia en la investigación cualitativa.. En: Dennon CA, Haro JA (ed). Por los rincones. Antología de métodos cualitativos en la investigación social. México: El colegio de sonora 2000; p. 113-145.
- Pita Fernández S, Pértegas Díaz S. Investigación cuantitativa y cualitativa. Atención Primaria 2002;9:76-78.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	F
Idioma	Català

Pope C, Ziebland S, Mays N. Qualitative research in health care. Analysing qualitative data. *BMJ* 2000; 320: 114-116. (artículo en pdf)

Rodríguez, G., Gil, J., García Jiménez, E. (1996). Metodología de la investigación cualitativa. Málaga: Aljibe.

Ruiz Olabuénaga, J. I. (1996). Metodología de la investigación cualitativa. Bilbao: Universidad de Deusto.

Sandelowski M, Barroso J. Reading qualitative studies. *International Journal of Qualitative Methods* 2002; 1(1): article 5 (<http://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/IJQM/article/view/4615/3764>)

Seale C, Giamprieto G, Gubrium JF, Silverman D. *Qualitative Research Practice*. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE 2004

Taylor, S. J., Bogdan, R. (1990). Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Buenos Aires: Paidós.

Bibliografía complementària

Banks, M. (2010). Los datos visuales en Investigación Cualitativa. Madrid: Morata.

Barley, N. (1983). El antropólogo inocente. Barcelona: Anagrama.

Bover A. Cuidadores informales de salud del ámbito domiciliario: Percepciones y estrategias de cuidado ligadas al género ya la Generación. Universitat de les Illes Balears; 2004.

Coffey A y Atkinson P. (2005). Encontrar el sentido a los datos cualitativos. Alicante: Universidad de Alicante.

Conde F. Análisis sociológico del sistema de discursos. Cuadernos Metodológicos 43. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas; 2009.

Cuesta Benjumea Cdl. Naturaleza de la investigación cualitativa y su contribución a la práctica de Enfermería; *Metas de Enfermería*. Vol.9, n.5 (jun.2006).ISSN 1138-7262, pp.50-55 2006.

Cuesta Benjumea, C. El investigador como instrumento flexible de la indagación. *International Journal of Qualitative Methods* 2008;2(4):25-38.

Delgado, J. M. , Gutiérrez, J. (coords.) (1994). Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Síntesis.

Denzin NK, Lincoln YS. The discipline and practice of Qualitative Research. En Denzin NK, Lincoln YS (ed) *Strategies of Qualitative Inquiry*. Thousand Oaks, London, New Delhi: SAGE 2003. pág 1-45.

Denzin, N, y Lincoln Y. S 2a Edición (2000). *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks CA: Sage Publications.

Gaitán Moya, J. A., Piñuel Raigada, J. L. (1998). Técnicas de investigación en comunicación social. Elaboración y registro de datos. Madrid: Síntesis.

Geertz, C. (1987). La interpretación de las culturas. Barcelona: Gedisa.

Geertz, C. (1989). El antropólogo como autor. Barcelona: Paidós.

Geertz, C., Clifford, J. et al. (1992). El surgimiento de la antropología posmoderna. Barcelona: Gedisa.

Goyette, G., Lessard-Hébert, M. (1988). La investigación acción. Funciones, fundamentos e instrumentación. Barcelona: Laertes.

Hammersley, M., Atkinson, P. (1994). *Etnografía*. Barcelona: Paidós.

Heller, A. (1977). *Sociología de la vida cotidiana*. Barcelona: Ediciones Península.

Hodges BD, Kuper A, Reeves S. Discourse analysis. *BMJ*. 2008; 337-879.

Iñiguez Rueda L. Investigación y evaluación cualitativa: bases teóricas y conceptuales. *Atención Primaria* 1999; 23 (8): 496-502.

Kemmis, S., McTaggart, T. (1988). *Cómo planificar la investigación-acción*. Barcelona: Laertes.

López-Aranguren E. El análisis de contenido tradicional. En García-Ferrando M, Ibáñez J, Alvira F. El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación (3a ed). Madrid: Alianza; 2001.

López-Barajas Zayas, E., Montoya Sáenz, J. M. (1994). *La investigación etnográfica*. Fundamentos y técnicas. Madrid: UNED.

Martínez Miguélez, M. (2007). *La investigación cualitativa etnográfica en educación*. Manual teórico-práctico. Ed. Trillas.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10553 - Metodologia de la Investigació II. Perspectiva Qualitativa
Grup	Grup I, AN
Guia docent	F
Idioma	Català

- Maxwell, J. A. (1996). *Qualitative research design. An interactive approach*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Mayring P. *Qualitative Content Analysis*. Forum: Qualitative Social Research [On-line Journal]. 2000;1(2). Disponible en: www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/download/1089/2386 (Fecha de acceso 14 de Marzo de 2011)
- Miller, G., Dingwall, R. (1997). *Context and Method in Qualitative Research*. London: The Falmer Press.
- Morse, J. M. (ed.) (1994). *Critical Issues in Qualitative Research Methods*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication, Inc.
- Pérez Serrano, G. (1990). *Investigación-acción. Aplicaciones al campo social y educativo*. Madrid: Dykinson.
- Pérez Serrano, G. (1994). *Investigación cualitativa. Retos e interrogantes, I. Métodos*. Madrid: La Muralla.
- Pérez Serrano, G. (1994). *Investigación cualitativa. Retos e interrogantes, II. Técnicas y análisis de datos*. Madrid: La Muralla.
- Pujadas et al. (2004). *Etnografía*. Barcelona: UOC (Universitat Oberta de Catalunya).
- Rincón, D. del (1997). *Metodologies qualitatives orientades a la comprensió*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- Ruiz J. *Análisis sociológico del discurso: métodos y lógicas*. Forum Qualitative Social Research. 2009; 10(2) Art 26. Disponible en: <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/1298/2777>
- Ruiz Olabuénaga JI. *La investigación cualitativa*. En Ruiz Olabuénaga JI. *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto: 1999. pág 11-50.
- Silverman D. *What you can (and can't) do with qualitative research*. En Silverman D, *Doing Qualitative Research*. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE 2005. pág 5-16.
- Silverman, D. (2005). *Doing Qualitative Research*. 2a ed. London: Sage Publications.
- Spencer L, Ritchie J, Lewis J, Dillon L. *Quality in qualitative evaluation: a framework for assessing research evidence*. Government Chief Social Researcher's Office. 2003. Consultar el punto 3.3 entre las páginas 38 a 43. (http://www.civilservice.gov.uk/Assets/a_quality_framework_tcm6-7314.pdf)
- Stake, R. E. (1995). *The Art of Case Study Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ulin PR, Robinson ET, Tolley EE. *Qualitative Methods in Public Health. A Field Guide for Applied Research*. San Francisco: Jossey-Bass 2005. pág. 1-10
- Vallés M S (1997). *Técnicas cualitativas de Investigación Social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Síntesis: Madrid.
- Vázquez, R., Angulo, F. (2003). *Introducción a los estudios de casos. Los primeros contactos con la investigación etnográfica*. Málaga: Aljibe.
- Velasco, H., Díaz, Á. (1997). *La lógica de la investigación etnográfica. Un modelo de trabajo para etnógrafos de la escuela*. Madrid: Trotta.
- Yin, R. K. (2003). *Case Study Research. Design and Methods*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Altres recursos

